

Seat No. : _____

MP-124

March-2019

M.A., Sem.-IV

511 : Sociology

(EA : Human Resource Management)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

1. (અ) માનવ સંશોધન સંચાલનનાં લક્ષણો અને હેતુઓ જણાવો. 14

અથવા

કર્મચારી સંચાલનનાં કાર્યો જણાવો.

(બ) ખાલી જગ્યા પૂરો. 4

(1) _____ એ કહ્યું છે કે 'સંચાલન એ તો લોકોના વિકાસની પ્રક્રિયા છે' નહિ કે ભૌતિક સાધનોની ગોઠવણી.

(2) POSDCORB સૂત્ર _____ એ આપ્યું.

(3) X અને Y થીયરી _____ આપી.

(4) _____ ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાનનાં પ્રણેતા હતા.

2. (અ) માનવ આયોજનની પ્રક્રિયા સમજાવો. 14

અથવા

માનવ સંશાધન આયોજનની જરૂરિયાત સમજાવી એનાં ફાયદા અને ગેરફાયદા સમજાવો.

(બ) નીચેનાની સરળ સમજૂતી આપો. 4

(1) મજૂર ફેરબદલી

(2) ગેરહાજરી

(3) પુનઃસ્થાપના

(4) માનવશક્તિ

3. (અ) ભરતીની વ્યાખ્યા આપી ભરતીને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો. 14

અથવા

ઉદ્યોગમાં પસંદગીની પ્રક્રિયા સમજાવો.

(બ) જોડકાં જોડો : 3

(અ)

(બ)

(1) હ્યુગો મન્સ્ટરબર્ગ	(a) પ્રત્યક્ષ પદ્ધતિ ભરતીની
(2) રોજગાર વિનિમય સંસ્થા	(b) વિશ્લેષણાત્મક કસોટી
(3) સંસ્થાના કર્મચારી	(c) પરોક્ષ પદ્ધતિ ભરતીની

4. (અ) તાલીમના હેતુઓ જણાવી તાલીમની જરૂરિયાતનું આકલન સમજાવો. 14

અથવા

ગાંધીજી મેનેજમેન્ટના ગુરૂ ગણાય છે – ચર્ચા કરો.

(બ) નીચેનાના ટૂંકમાં જવાબ આપો. 3

- (1) તાલીમની પદ્ધતિઓનું વર્ગીકરણ કરો.
 - (2) વાલીપણાનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો ?
 - (3) T.W.I. એટલે શું ?
-

Seat No. : _____

MP-124

March-2019

M.A., Sem.-IV

511 : Sociology

(EA : Human Resource Management)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions : Attempt all questions.

1. (A) State characteristics of Human Resource Management. State the objectives of it. **14**

OR

State the functions of personnel management.

(B) Fill in the blanks : **4**

(1) _____ said 'Management is a process of development of people not of physical resources'.

(2) POSDCORB slogan is given by _____.

(3) X and Y theory is given by _____.

(4) _____ was a founder of Industrial Psychology.

2. (A) Explain manpower planning. **14**

OR

Explain need of Human resource planning. Explain it's benefits and limitations.

(B) Give the simple explanations of the following : **4**

(1) Labour Turnover

(2) Absenteeism

(3) Replacement

(4) Manpower inventory

3. (A) Give the definition of recruitment. Explain factors affecting recruitment. **14**

OR

Explain selection process in Industry.

- (B) Match the columns : **3**

(A)

(B)

(1) Hugo Mansterberg	(a) Direct recruitment
(2) Employment Exchange Institution	(b) Analytical Test
(3) Worker of the Institution	(c) Indirect method of recruitment

4. (A) State objective of Training. Explain training need assessment. **14**

OR

Gandhiji is considered as a management Guru. – Discuss it.

- (B) Write brief answers in the following : **3**

- (1) Analyse the method of Training.
 - (2) Who gave the theory of trusteeship ?
 - (3) What is T.W.I. ?
-

MP-124

March-2019

M.A., Sem.-IV

511 : Sociology

(EB : Sociology of Health)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

1. (અ) આરોગ્ય, રોગ અને માંદગીનો ખ્યાલ સમજાવો. 14

અથવા

આરોગ્યના સમાજશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ અને વિકાસ જણાવો.

(બ) ખાલી જગ્યા પૂરો. 4

(1) 1970ના દાયકામાં જવાહરલાલ નેહરુ યુનિવર્સિટીમાં _____ ની સ્થાપના થઈ.

(2) _____ ના અભિપ્રાય મુજબ 'વૈદિક પોતે જ એક સામાજિક વિજ્ઞાન છે.'

(3) _____ એ Sick role નો ખ્યાલ આપ્યો.

(4) _____ એ કહ્યું છે કે, જીવનના ભયમાંથી ધર્મની ઉત્પત્તિ થઈ છે.

2. (અ) આરોગ્યનો સમાજશાસ્ત્રીય પરિપ્રેક્ષ્ય જણાવી લેબલિંગ અભિગમ સમજાવો. 14

અથવા

આરોગ્યનો કાર્યાત્મક અને સંઘર્ષ અભિગમ સમજાવો.

(બ) જોડકાં જોડો : 4

(અ)

(બ)

(1) હાર્વર્ડ બેકર

(a) આંતરક્રિયાવાદી અભિગમ

(2) પારસન

(b) સમાજશાસ્ત્રીય પરિપ્રેક્ષ્ય

(3) લઘુકક્ષા

(c) લેબલિંગ અભિગમ

(4) ગ્રેગરી અને લીન

(d) કાર્યાત્મક અભિગમ

3. (અ) રોગ અટકાયતની કક્ષાઓ જણાવો. 14
- અથવા**
- તબીબી સામાજિક કાર્યકરોની ભૂમિકા વર્ણવો.
- (બ) નીચેના પ્રશ્નો ટૂંકમાં જવાબ આપો. 3
- (1) ભારતમાં વૈદિક પદ્ધતિઓનાં નામ લખો.
- (2) આરોગ્યની પુનઃસ્થાપનાના ક્ષેત્રોના નામ લખો.
- (3) એલોપેથી કયાં સિદ્ધાંત ઉપર રચાયેલ છે ?
4. (અ) હોસ્પિટલને એક સામાજિક વ્યવસ્થા તરીકે મૂલવો. 14
- અથવા**
- હોસ્પિટલનાં આંતરવૈયક્તિક સંબંધો સમજાવો.
- (બ) નીચેની હોસ્પિટલોનાં પ્રકાર જણાવો. 3
- (1) સિવિલ હોસ્પિટલ
- (2) એપોલો હોસ્પિટલ
- (3) વી.એસ. હોસ્પિટલ
-

Seat No. : _____

MP-124

March-2019

M.A., Sem.-IV

511 : Sociology

(EB : Sociology of Health)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions : Attempt all questions.

1. (A) Explain the concept of Health, Disease and Illness. 14

OR

State the nature and development of sociology of health.

- (B) Fill in the blanks : 4

- (1) _____ was established in the 1970 Decade in Jawaharlal Nehru University.
- (2) According to the _____ opinion “Vedic Medicine itself is a social science”.
- (3) _____ gave the concept of sick role.
- (4) _____ said that fear of life created religion.

2. (A) State sociological perspective of health. Explain labelling perspective. 14

OR

Explain functional and conflict perspective of health.

- (B) Match the columns : 4

(A)	(B)
(1) Harvard Backer	(a) Interactionist approach
(2) Parson	(b) Sociological perspective
(3) Micro level	(c) Labelling approach
(4) Gregory and Lean	(d) Functional approach

3. (A) State levels of prevention of disease. **14**

OR

Describe the role of medical social worker.

(B) Write brief answers in the following : **3**

(1) Write system of Vedic medicine of India.

(2) Write name of health rehabilitation.

(3) Allopathy is best on which theory ?

4. (A) Evaluate hospital as a social system. **14**

OR

Explain inter-personal relationship of hospital.

(B) State types of following hospital : **3**

(1) Civil Hospital

(2) Apollo Hospital

(3) V.S. Hospital
